

men at den ogsaa bør have Tanken henvendt paa Fremtiden og søge at bane Veien for Fremtidens Udvikling, og som en saadan Fremtidsag betragter jeg det Forslag, som her foresligger, og som saadant troer jeg, at det har Krav paa Thingets alvorlige Drøftelse, hvortil jeg herved tillader mig at anbefale det.

Søgsbro: Dette Forslag støder paa den samme Hovedvanskelighed som ethvert andet Forslag, hvorved man vil søge at ordne vore kirkelige Forhold, nemlig den Vanskelighed, at vi paa Papiret have en Folkekirke, som kaldes evangelisk-lutherisk, men at det i Virkeligheden er meget vanskeligt at finde noget Tilsvarende dertil. Der findes vel en evangelisk-lutherisk Troesbekjendelse, det er vel den, hvortil den største Deel af Landets Indvaanere bekjende sig, men Enhver, som har levet noget blandt Folk, veed ogsaa, at der er en meget stor Forskiel paa de Folk, som slutte sig om denne Troesbekjendelse; der findes Folk, som slet ingen Tro have, hverken lutherisk eller kristelig, og der findes Andre, som gaae til den meest blinde Bogstavtro, og mellem dem findes der en meget broget Blanding af de forskjelligste religiøse Anskuelser. Man kunde søge at ordne og klare denne Kirkens Uklarhed og den sørgelige Tilstand, hvori i det Hele taget det religiøse Liv hos os befinder sig, ved at tage nye Bestemmelser til at forklare den evangelisk-lutheriske Troesbekjendelse eller til at føre dens Lære ud i Livet. Det var saadanne Evangsbestemmelser, hvorved man i en ældre Tid søgte at værne om, hvad man meente var den sande Tro, og hvorved man haabede at fremme Kirken i alle Maader. Derved har man imidlertid drevet den sørgelige Tilstand frem, hvori vi nu befinde os, og hvor man næsten kan

siige, at, idet man har villet fængsle den sande Tro til Kirken, har man derimod været nær ved at drive den ud deraf. Derfor frygter jeg enhver saadan ny Evangsbestemmelse; jeg mener derimod, at man bør gaae en anden Vej, at man bør gaae Frihedens Vej, hvorved man søger at faae det til at udfille sig, som nu gaaer under samme Flag, men som i Virkeligheden ikke bør gaae derunder. Man bør tillade de forskjellige Retninger at udvikle sig saa frit, som det er muligt, uden at det evangelisk-lutheriske Navn derved bliver reent til Spot; man bør saavidt muligt søge at give Frihed indenfor Folkekirkens Grændser, og, forsaavidt man ikke kan give en saadan Frihed indenfor dens Grændser, saa bør man søge at lette Udtrædelsen deraf, saa at man paa den Maade kunde see, hvilke forskjellige Retninger der vare her i Landet; de vilde kunne lære hinanden at kjende, de vilde kunne slutte sig sammen, som i Sandhed høre sammen; den sande Grundvold, som nu mangler til at bygge videre paa i kirkelig Retning, vilde da være tilstede, da vilde Menighedsraad, Kirkeraad og alle saadanne Samsundsforanstaltninger, som nu ikke ret kunne trives, komme af sig selv, fordi de udvikle sig naturligt af den frugtbare Jordbund. Det er derfor, jeg kan gaae ind paa dette Forslag, uagtet det ikke har nogen stor Fortid, ligesom det ogsaa var derfor, at jeg maatte stemme mod Forslaget om et Kirkeraad, uagtet det kom til os med en saa overordentlig stor Vægt. Jeg troer, at et Kirkeraad vilde have ført os ind paa nye Evangsbestemmelser, hvorimod jeg antager, at det Forslag, der foreligger, gaaer i Retning af Frihed, uagtet det kun rigtignok er et meget lidet Skridt derhen ad.